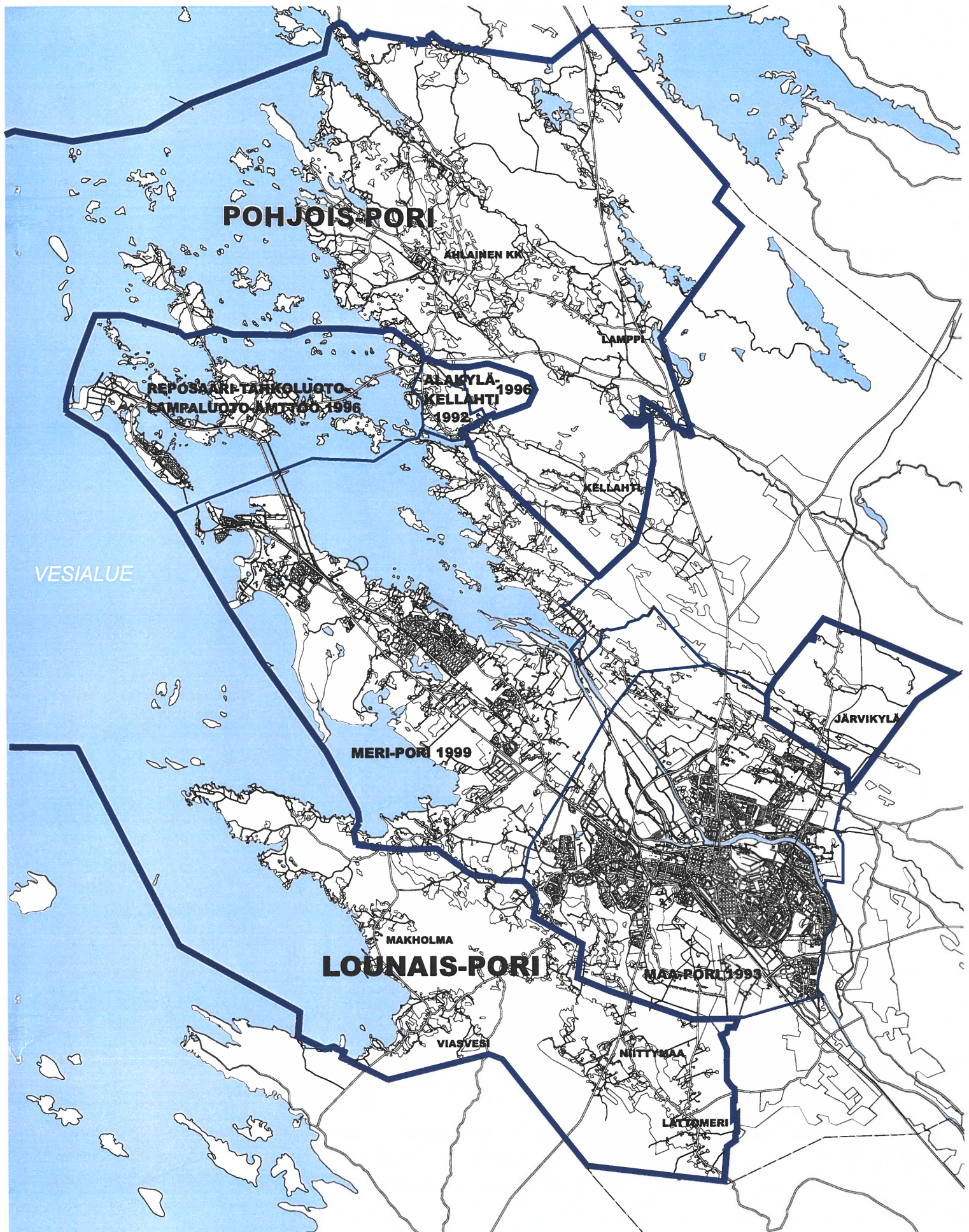

POHJOIS- JA LOUNAIS-PORIN OSAYLEISKAAVA 2000

Kaavoitusosasto 2.10.2000

POHJOIS- JA LOUNAIS-PORIN OSAYLEISKAAVA 2000

1. JOHDANTO

2. LÄHTÖKOHDAT

- 2.1 Alueen sijainti
- 2.2 Suunnittelutilanne
 - 2.21 Seutukaava
 - 2.22 Yleiskaava
 - 2.23 Vahvistetut osayleiskaavat
 - 2.24 Rantakaavat
 - 2.25 Kaavarungot
 - 2.26 Maanomistus
 - 2.27 Väestö, työpaikat ja rakennuskanta
 - 2.28 Palvelut
 - 2.29 Alueen luonnonolot ja maisema
 - 2.30 Valtakunnalliset suojeluohjelmat
 - 2.31 Tiestö
 - 2.32 Vesihuolto
- 2.4 Käsittelyvaiheet ja niihin liittyvät asiakirjat

3. TAVOITTEET

4. SUUNNITELMA

- 4.1 Yleistä
- 4.2 Tarkastelu toiminnoittain
 - 4.21 Asuminen ja elinkeinot
 - 4.22 Loma- ja matkailualueet
 - 4.23 Virkistysalueet
 - 4.24 Maa- ja metsätalousalueet
 - 4.25 Luonnonsuojelu
 - 4.26 Rakennetun ympäristön suojelu
 - 4.29 Muinaisjäännökset
 - 4.30 Osayleiskaavan suhde seutukaavaan
 - 4.31 Osayleiskaavamerkinnot ja määräykset
 - 4.32 Tilastotiedot

5. TOTEUTTAMINEN

- 5.1 Tiestö, vesihuolto ja jätehuolto
- 5.2 Asuntotuotanto ja elinkeinotoiminta
- 5.3 Virkistysalueet
- 5.4 Luonnonsuojelu

6. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

LIITEKARTAT

- 1-2 Ote Satakunnan seutukaava 5:stä
- 3 Tiestö
- 4 Vesihuolto
- 5 Viemärointi
- 6 Julkinen liikenne
- 7 Myymäläautoreitit
- 8 Valtakunnallisesti merkittävät luonnonympäristöt

LIITEASIAKIRJAT:

Pohjois- ja Lounais-Porin osayleiskaava-alueiden luontoselvitys 1999
Muinaismuistolain rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset
Laatimisvaiheen kuuleminen: lausunnot, esitykset, vastineet

1. JOHDANTO

Pohjois- ja Lounais-Porin osayleiskaava-alueet käsittävät yli puolet Porin kaupungin nykyisestä maa-alueesta. Osayleiskaavatyön tarkoituksena on saattaa vuoden 1984 yleiskaava näillä alueilla vastaavalle tasolle muiden alueiden tarkistettujen yleiskaavojen kanssa. Ahlaisten keskustan vahvistettu osayleiskaava jää edelleen voimaan tällä alueella. Suomen aluevesiä koskevan kuntarajapäätöksen mukaisesti (v. 1997) Porin kaupunkiin kuuluu aikaisemman alueen lisäksi laaja merialue kaupungin edustalla, mikä tässä yhteydessä todetaan yleiskaavaan kuuluvana vesialueena.

Pohjois-Porin alueella väestö on 90-luvulla vähentynyt voimakkaammin kuin kaupungissa keskimäärin. Lounais-Porin alueella muutos ei ole yhtä merkittävä. Myös palvelut ja työpaikat ovat vähentyneet harvoja poikkeuksia lukuunottamatta.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1

Alueen sijainti

Pohjois-Porin osayleiskaava-alue käsittää entisen Ahlaisten kunnan alueen lukuunottamatta Lampaluoto-Ämttöä aluetta sekä lisäksi Järvikylä-Viikeri alueen Ruosniemen pohjoispuolella. Etäisyys Ahlaisten keskustasta on noin 28 km kaupungin keskustaan ja muilta alueilta n. 6-40 km. Lounais-Porin osayleiskaava-alue käsittää alueen Kuuminaisista Lattomerelle sekä osia Tuorsniemen ja Pietniemen kylistä. Etäisyydet kaupungin keskustaan ovat n. 6-20 km.

2.2

Suunnittelutilanne

2.21

Seutukaava

Satakunnan seutukaava 5, joka yhdistää aikaisemmat seutukaavat on vahvistettu 11.1.1999. Otteet seutukaavasta liitteenä.

2.22

Yleiskaava

Koko Porin aluetta koskeva yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.8.1984. Tähän mennessä yleiskaava on tarkistettu Maa-Porin, Reposaaari-Tahkoluoto-Lampaluoto-Ämttöä alueen sekä Meri-Porin osalta.

2.23

Vahvistetut osayleiskaavat

Ahlaisten keskustaan on laadittu osayleiskaava sekä osayleiskaavan laajennus, mitkä on vahvistettu 27.12.1983 ja 10.5.1993. Alakylä-Kellahti alueelle on laadittu pääasiassa läjitystä varten osayleiskaava sekä sen tarkistus ja laajennus, mitkä on vahvistettu 16.4.1992 ja 15.8.1996.

2.24

Rantakaavat

Pohjois-Porin alueelle on vahvistettu kaikkiaan 18 kpl rantakaavoja ja yhden kaupunginvaltuusto on hyväksynyt v. 2000 ranta-asemakaavana. Lounais-Porin alueella vahvistettuja rantakaavoja on kolme.

2.25

Kaavarungot

Lounais-Porin alueella on laadittu jo v. 1978 kaavarunkosuunnitelmat rakentamisen ohjaamiseksi Lattomerellä ja Niittymaalla. Preiviikin kaavarunkoalue sisältyy Meri-Porin osayleiskaava-alueeseen. Järvikylän kaavarunko on laadittu v. 1986.

2.26

Maanomistus

Porin kaupunki omistaa metsäalueita Lanskatassa, Alakylä-Kellahti alueella sekä pienehköjä alueita Ahlaisten keskustassa ja peltoalueen vanhainkodin tuntumassa. Eteläjokeen ja Pohjajokeen rajoittuvien tilusten lisäksi kaupunki on hankkinut rantakaavoituksen yhteydessä virkistysalueita Lampinjärveltä, Uksjärveltä, Haapijärveltä sekä Lanskatanlahden ranta-alueelta. Alueen koillisosissa suurin maanomistaja on A. Ahlström Oy. Pääosa alueesta on yksityisten omistuksessa.

Lounais-Porin alueella kaupunki omistaa metsäalueita entisen kaato-paikan tuntumassa Pietniemessä, Hiittenmäen mikroautoradan alueella, Preiviikin Honkasuolla ja Santakankaan alueella Hangassuon läheisyydessä. Lisäksi kaupunki omistaa peltoalueita Tuorsniemessä sekä lähinnä virkistyskäytössä ulkoilualueena olevat Susisuon ja Vuolteen metsäalueet. Pääosa Lounais-Porin alueesta on yksityisten omistuksessa.

2.27

Väestö, työpaikat ja rakennuskanta

Sekä Pohjois-Porin, että Lounais-Porin väestömäärä on 90-luvulla ollut edelleenkin laskussa. Keskimääräistä nopeampaa asukasluvun pieneneminen on ollut Pohjois-Porissa. Myös työpaikat ovat vähentyneet. Lounais-Porin alueella muutokset ovat olleet vähäisempiä. Tapahtunutta kehitystä kuvaavat seuraavat luvut:

	Aukkaat		Työpaikat	
	1990	1998	1990	1998
Pohjois-Pori (osayk-alue)	1920	1770	337	236
Lounais-Pori "	1680	1630	393	321

Pohjois-Porin väestöstä yli 65-vuotiaiden osuus on kaupungin keskiarvoa selvästi suurempi ja lasten osuus pienempi. Lounais-Porin alueella ikäryhmien osuus on lähes kaupungin keskitasoa, lasten osuus jopa hieman suurempi.

Merkittävin työllistäjä on Pohjois-Porissa edelleenkin maatalous ja taimitarha. Lounais-Porin suurimmat työnantajat ovat Niittymaalla ja Lattomerentien varrella sijaitsevat teollisuusyritykset.

Alueiden rakennuskanta on vanhempaa kuin kaupungin asuntokanta keskimäärin. Uusien asuntojen rakentaminen on 90-luvulla ollut melko vähäistä, vain 3-4 asuntoa/vuosi kummallakin osayleiskaava-alueella.

2.28

Palvelut

Pohjois- ja Lounais-Porin palvelut sijaitsevat pääasiassa Ahlaisten keskustassa, Lattomerellä, Niittymaalla ja Viasvedellä. Yksittäisiä palveluja on muillakin alueilla. Palvelut ovat 90-luvulla osin vähentyneet, mutta myös uusia yksityisiä palveluita on perustettu. Toimipaikkatietojen mukaan palvelut sijaitsevat seuraavasti:

Ahlaisten keskusta

Elintarvikeliike 2	tori
Posti, Ahlaisten jakelutoimipaikka	urheilualue
Peruskoulun ala-aste ja hamm.hoit.	uimaranta
Pankin konttori	nuorisotila
Ev.lut. srk:n päiväkerho	koululaisten kerho
" seurakuntatoimisto	kirjastoauto
" kirkko	koneyrittäjä 5
" seurakuntakoti	veikkaus
" hautausmaa 2	saha
Paloasema	veneveistämö 2
Sivukirjasto	mattolaiturit 2
Vanhainkoti ja asuntola	venepalvelu
Terveystalo	pitopalvelu
Huoltoasema	lahjatavaramyymälä
Kyläkrouvi	paikallislehti
Kahvio	maatilatuotteiden suoram.
Kokoontumistila	opasvälitys
Maatilamatkailu	paperinkeräysvarasto
Parturi-kampaamo	jätteiden keruupiste
Asuntola	jätevedenpuhdistamo
Tilitoimisto	pohjavedenottamo
ATK-palvelu	
Taksiliikenne	
Metsänhoitoyhdistyksen toimisto	
Ahlaisten sivuapteekki	
Parturi-kampaamo	

Muut palvelut Pohjois-Porin osayleiskaava-alueella

Elintarvikeliike + posti	Pohjansaha
Venehuolto+ polttoainejakelu	"
Pitopalvelu	"
Taksiliikenne	
Tavarakuljetukset	

Veneveistämö	
Koirien ja kissojen hoitokoti	Kellahti
Maaseutumatkailu ja pitopalvelu	Puoda
Nuorisotilat	Puoda
Kaupungin pienvenesatama	Sandö
Seurakunnan leirikeskus	Lampinjärvi
Auto- ja konehuolto	Uksjärvi
Autopelti ja maalaus	Uksjärvi
Kahvio	Lampinjärvi
Tavaraliikenne	Järvikylä-Viikeri
Konttoritarvikkeiden tukkukauppaa	”
Parturi-kampaamo	”
Ateriapalvelu	”
Myymäläautoreitit	

Lounais-Porin palvelut

Lattomeri

Peruskoulun ala-aste
 Elintarvikeliike
 Tavarakuljetus
 Automaalaamo
 Seurakunnan päiväkerho
 Seurakuntasisaren vastaanotto
 Rukoushuone
 Puhdistusaineiden tukkukauppa
 Konttorikoneiden ”
 ATK-palvelu
 Siivouspalvelu

Viasvesi

Elintarvikeliike
 Tilitoimisto
 Lakiasiaintoimisto
 Romuliike
 Teollisuuden automaatiopalvelu
 Rakennusliike

Muut palvelut Lounais-Porin osayleiskaava-alueella

Porin lyhytaaltokeskus, Preiviiki
 Koirahoitola, Tuorsniemi
 Huonekaluverhoomo, Niittymaa
 Valokuvaaja, Makholma

Myymäläautoreitit kattavat melko hyvin ne alueet, missä ei enää ole elintarvikemyymälöitä.

Niittymaa

Elintarvikeliike
 Kahvio
 Sammutinhuolto
 Mainostoimisto
 Tavarakuljetus
 Sähkölaitteiden korjaus
 Koneiden korjaus
 LVI-palvelu

2.29

Alueen luonnonolot ja maisema

Yleistä

Alueen luonnonoloista ja maisemasta on tarkempi selostus osayleiskaavaa varten laaditussa luontoselvityksessä. Seuraavassa on lyhyt yleispiirteinen esittely kummastakin alueesta.

Pohjois-Pori

Pohjois-Porin alue on pääosin murroslaaksojen ja kallioiden rikkomaa loivasti kumpuilevaa metsämaastoa, johon vaihtelua tuovat laaksoissa virtaavat joet ja niiden varsille raivatut viljelykset. Alueen kaksi suurinta jokea Eteläjoki ja Pohjajoki kuuluvat laajempaan Karvianjoen vesistöön. Jokia on aina 1960-luvulle saakka ulottuneissa vesistöjärjestelyissä kohdeltu kovalla kädellä ja luonnontilainen jokimaisema on monin paikoin hävinnyt. Pohjoiseen sijoittuvat myös alueen suurimmat järvet, joista Uksjärvellä on oma laskujoki, muiden laskiessa vetensä Pohjajoen kautta Selkämereen.

Rikkonaisen rannikon edustalla on runsaslukuinen linnustoltaan rikas saaristo. Ulkosaaristo on säilynyt pääosin rakentamattomana, sisäsaariston ollessa melko tiheään rakennettu. Rannikon lahdet ovat matalia ja maankohoamisen sekä jokien tuoman lietteen vuoksi vähitellen umpeen kasvavia. Laajat ruovikot antavatkin leimansa alueen kapeille luode-kaakko-suuntaisille lahdille.

Pohjois-Porin halkaisee Kokemäeltä Noormarkun kautta Ahlasiin kulkeva harjujakso, joka Saanteen harjun kautta jatkaa kulkuaan merenalaisena Merikarvian puolelle. Harjussa on merkittäviä Pohjavesivaroja, joita myös hyödynnetään Ahlaisten vedenottamon kautta.

Lounais-Pori

Lounais-Pori on maaston muodoiltaan pohjoista loivempaa, johtuen kallioperästä, joka on Satakunnan hiekkakiveä, Pohjois-Porin kuulussa peruskallioalueeseen. Hiekkakivikallio sijoittuu syvälle maan pintakerroksen alle, eikä näin juurikaan vaikuta alueen topografiaan.

Lounais-Porissa ei ole jokia eikä järviä. Viljelykset ovat yhtenäisempiä kuin pohjoisessa ja ne sijoittuvat entisten merenlahtien päälle, jonne myös Kokemäenjoki on aikoinaan tuonut hedelmällistä lietettä.

Rannikon jakavana tekijänä on pitkälle mereen työntyvä Kuuminai-tenniemi, jonka molemmiin puolin on laajat avoimet merenlahdet mataline maankohoamisrantoineen. Merialue on pohjoisesta poiketen vähäsaarista aavan Selkämeren avautuessa heti rannikolta.

Lounais-Porin erikoisuutena ovat Viasvedenlahdelle jääkauden jälkeisten merivaiheiden aikana syntyneet rantakerrostumat, joita hyödynnetään nykyisin lasihiekan otossa hienojakoisen aineksen korkean kvartsipitoisuuden vuoksi.

Luvian vastaisella rajalla kohoaa seudun korkein rinne, jossa hiekkakiveä hieman nuorempi oliviinidiabaasi on vyömäisenä juonteena työntynyt läpi hiekkakivipatjan, ollen näkyvissä myös kalliopaljastumina. Täällä myös kasvillisuus on muuta aluetta rehevämpää, johtuen diabaasin emäksisyydestä. Ravinteisuus näkyy rehevien suotyyppien ja lehtojen runsautena.

2.30

Valtakunnalliset suojeluohjelmat

Valtakunnallisista ohjelmista osayleiskaava-alueet sisältävät lintuvesiensuojeluohjelmaan, rantojensuojeluohjelmaan sekä lehtojensuojeluohjelmaan sisältyviä alueita. Natura 2000-verkostoon kuuluu ulkosaaristo, Saanteen niemi ja osittain samoja alueita kuin lintuvesiensuojeluohjelmaankin. Lisäksi valtioneuvoston periaatepäättös valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista sisältää pääosan Ahlaisten saaristoa ja manneraluetta. Alueet on esitetty karttaliitteessä 8.

2.31

Tiestö

Keskeisen liikenneverkon Pohjois- ja Lounais-Porin alueilla muodostavat valtatie 8 sekä paikallistiet ja maantiet. Kaupungin hoidossa on yksityisteitä Ahlaisten Mustalahden-Keikveden alueelle sekä Pohjajoen, Pirttijärven, Lampin ja Kellahden alueilla. Lounais-Porissa kaupungin hoidossa on yksityisteitä Pietniemen, Preiviikin ja Tuorsniemen alueella. Lisäksi kaupunki avustaa alueilla lukuisia yksityisteitä.

2.32

Vesihuolto

Vesijohto on rakennettu kaikkiin suurimpiin Pohjois- ja Lounais-Porin taajamiin. Ahlaisten pohjavedenottoon tyydyttää paikalliset tarpeet. Laajoilla haja-asutusalueilla vesijohtoverkko kuitenkin puuttuu. Kellahdelle vesijohto on rakennettu Noormarkun puolelta. Lounais-Porin alueella kaupungin rakentamat runkojohdot ja niitä täydentävät vesiosuuskuntien johdot kattavat melko hyvin tämän alueen.

Viemäröinti on osittain toteutettu Ahlaisten keskustassa ja Järvikylän alueella. Porin Vesi ja Porin kaupungin ympäristönsuojelutoimisto ovat laatineet selvityksen mahdollisuuksista viemäriverkon laajentamiseksi kiinteistöjen liittämiseksi paineviemäriin tai jätevesien johtamis- ja käsittelytavoista kiinteistökohtaisesti. Luvialta on suunniteltu paineviemärin rakentamista Niittymaan kautta Poriin. Viemärin sijainti on osoitettu liitekartalla 5.

2.4

Käsittelyvaiheet ja niihin liittyvät asiakirjat

- Pohjois- ja Lounais-Porin osayleiskaavaluonnokset on laadittu kaupungin kaavoitusohjelman mukaisesti.
- Alueiden luontoselvitys on tehty pääosin v. 1999 aikana rinnan osayleiskaavatyön kanssa.
- Yleiskaavatoimikunta käsitteli yleiskaavan tarkistusta 20.9.1999.
- Viranomaisneuvottelu suunnittelun lähtökohdista ja tavoitteista pidettiin kaupungintalolla 20.10.1999.
- Yleiskaavatoimikunnan päätös 29.11.1999 nähtäville asettamisesta laatimisvaiheen kuulemistarkoituksessa.
- Yleiskaavatoimikunnan päätös osayleiskaavaehdotuksesta 2.10.2000.
- Kaupunginhallituksen päätös osayleiskaavaehdotuksen asettamisesta nähtäville ja pyydettyistä lausunnoista . . 2000.

3

TAVOITTEET

Osayleiskaavatyön tarkoituksena on saattaa Pohjois- ja Lounais-Porin yleiskaava 1984 vastaavalle tasolle muiden alueiden tarkistettujen yleiskaavojen kanssa. Siten osayleiskaavalle on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. Rakennettu ympäristö ja alueen luonnonarvot huomioidaan aikaisempaa yksityiskohtaisemmin.
2. Edistetään rakennettuun ympäristöön soveltuvan elinkeinotoiminnan ja luonnonympäristöön soveltuvien toimintojen sijoittumista alueelle.
3. Täydennysrakentamisessa hyödynnetään nykyinen tiestö, joukkoliikenne- ja vesijohtoverkosto ja sijainti palveluihin nähden.
4. Loma-asutusalueista osoitetaan omalla merkinnällä ne alueet, missä sijainnin puolesta voidaan hyväksyä myös vakituista asutusta.
5. Rakentamista ohjataan siten, että tärkeät maisema- ja luonnonarvot sekä kulttuurihistorialliset arvot säilyvät.

4

SUUNNITELMA

4.1

Yleistä

Pohjois- ja Lounais-Porin luonne maa- ja metsätalousalueena tulee edelleen säilymään. Tarpeellinen lisärakentaminen ja palveluiden säilyminen pyritään suunnitelmassa kuitenkin turvaamaan. Ahlaisten alueella etäisyydet kaupungin keskusta ovat pitkät ja kaupungin riittävä tonttitarjonta Ahlaisten keskustan tuntumassa on välttämätöntä palveluiden säilyttämiseksi ja alueen kehittämiseksi. Lounais-Porin alue tukeutuu enemmän kaupungin keskusta, mutta näissäkin kylien kehittäminen ja palveluiden säilyttäminen on mahdollista nykyistä rakennetta täydentäen. Kaavoitus antaa myönteiselle kehitykselle yhden lähtökohdan. Asukkaiden omaehtoinen alueensa ja elinkeinotoimintojen kehittäminen on kuitenkin ratkaisevassa asemassa, mistä on esimerkkejä uusina yrityksinä ja uusina työpaikkoina eräillä alueilla.

4.2

Tarkastelu toiminnoittain

4.21

Asuminen ja elinkeinot

Pohjois- ja Lounais-Porin asukasluvun säilyttäminen ennallaan tai vähäinen kasvattaminen edellyttää n. 10-15 asunnon vuosittaista rakentamista näillä alueilla. Kohtuulliseen täydennysrakentamiseen on varauduttu keskeisillä kylien alueilla ja lähellä keskustaa nykyistä kylärakennetta täydentäen. Asutus tukeutuu jatkossakin nykyiseen tiestöön, linja-autoreitteihin, vesijohtoverkostoon ja nykyisten palvelujen läheisyyteen. Suunnitelma on siten johdonmukainen jatko muille tarkistetuille osayleiskaavoille. Asutuksen laajenemista on vältettävä siten, että ei muodostuisi liikenteen turvallisuutta heikentäviä uusia liittymiä paikallisteihin tai uusia avustettavia yksityisteitä.

AT, AP ja AP-1 merkinnällä on osoitettu nykyinen rakennuskanta ja vähäinen lisärakentamismahdollisuus näillä alueilla. Alueilla sallitaan myös ympäristöön soveltuvaa työtilarakentamista.

Ahlaisten vahvistetun osayleiskaava-alueen rakenteen tiivistämiseen ympäristöön soveltuvalla tavalla on mahdollisuuksia ensisijaisesti alueen länsiosissa. Kohtuulliset laajennukset ovat mahdollisia kyläraitin läheisyyteen myös alueen itäosissa riittävästi avointa peltoaluetta säilyttäen. Peltoalueen eteläpuolella oleva pientaloasutus on osoitettu AP-1 merkinnällä. Näitä alueita ei asemakaavoiteta lähitulevaisuudessa. Nykyinen asutus ja kohtuullinen lisärakentaminen on aluevarauksissa huomioitu myös Lampin ja Kellahden alueilla. Järvikylän asuntoaluetta on mahdollista jonkin verran laajentaa alueen pohjoisosissa.

Lounais-Porin osayleiskaava-alueella vakituinen asuminen keskittyy edelleenkin Lattomerén, Niittymaan, Viasveden ja Makholman kyläalueille sekä Tuorsniemen ja Vuolteen nykyiseen asutukseen. Viasveden ja Makholman välisellä ranta-alueella on osoitettu vaihtoehtoisia loma/vakituista asumista (AP-2) nykytilanteen perusteella. Syrjäisemmille ranta-alueille ei ole mahdollista osoittaa merkittävästi pysyvää asutusta, koska se saattaa aiheuttaa maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamaa haitallista yhdyskuntakehitystä. Rakennusluvan edellytyksenä asemakaava-alueen ulkopuolella on mm., että teiden rakentaminen tai vedensaannin taikka viemäröinnin järjestäminen ei saa aiheuttaa kunnalle erityisiä kustannuksia.

Maatalouden muutokset ovat erityisesti Pohjois-Porissa olleet merkittävien tekijä työpaikkojen vähenemiseen. Lounais-Porissa ovat myös teollisuuden työpaikat vähentyneet, yrityskoko on pienentynyt. Uusia työpaikkoja on kuitenkin syntynyt uusilla aloilla; ATK-palvelut, teollisuuden automaatiopalvelut, ratsastuspalvelut, maatilamatkailu jne. Alueiden työpaikkakehitys ei enää ole pelkästään perinteisten palvelujen varassa, mitkä enenevässä määrin on ollut haettava keskustasta. Parhaiten monipuolisen palvelurakenteen on säilyttänyt Ahlaisten keskusta. Osayleiskaava tukee ympäristöön soveltuvan elinkeinotoiminnan sijoitusta kylien alueelle. Asukkaiden omaehtoista elinkeinojen kehittämistä alueella pyritään tukemaan mm. rakennushankkeiden yhteydessä. Karhuseutu ry:n toiminta Pomo-hankkeen (paikallisen omaehtoisuuden maaseutuohjelma) puitteissa on hyvä osoitus yhteistyöllä onnistuvasta ideoiden ja hankkeiden etsimisestä ja toteuttamisesta.

4.22

Loma- ja matkailualueet

Rantojen suunnittelu on edellisen yleiskaavan jälkeen edennyt erityisesti rantakaavoituksen kautta. Laajimmat rantakaavat (uuden maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset ranta-asemakaavat) on laadittu Kuuminaisten niemen, Lanskatan, Uksjärven ja Lampinjärven rannalle. Kaikkiaan kaavoja on tänä aikana laadittu Pohjois- ja Lounais-Porin osayleiskaava-alueelle 14 kpl ja niissä on vielä rakentamattomia lomarakennuspaikkoja n. 150 kpl. Rantakaavoituksen yhteydessä kaupunki on hankkinut Pohjois-Porin alueelta samalla riittävät virkistyskohteet ranta-alueilta. Osayleiskaavassa ei varsinaisia uusia loma-asuntoalueita ole esitetty. Vähäinen täydennysrakentaminen on alueilla kuitenkin mahdollista. Etelä- ja Pohjajoen ranta-alueilta voidaan vielä osoittaa mahdollisia ranta-asemakaavakohteita, joissa tulee ottaa huomioon erityisesti ulkoilun ohjaamistarvetta ja matkailun edistäminen.

Tavanomaisen loma-asutuksen lisäksi matkailuun liittyvää rakentamista on mahdollisuus toteuttaa Kuuminaisten alueelle, missä ranta-asemakaavaan on vahvistettu yhteisranta-alue loma-asutusalue. Pohjois-Porissa matkailuun liittyvinä alueina on osayleiskaavassa huomioitu Saanteen entinen lomakylä ja Lampin alue Eteläjoen varrella.

Yksityisten loma-asuntojen vuokraustoiminta yhdistettynä luontomatkailuun tarjoaisi osaltaan mahdollisuuden matkailun kehittämiseen.

4.23

Virkistysalueet

Pohjois-Porin alueella pääosa Saanteen niemeä, mikä aikaisemmassa yleiskaavassa oli virkistysaluetta on nyt osoitettu luonnonsuojelualueeksi. Alue kuuluu valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan ja maanomistaja on hakenut suojelualueen perustamista. Riittävästi virkistysaluetta on vielä jätetty nykyisen venesataman lähialueille. Lanskatan, Lampinjärven ja Fiskeen alueella aikaisemmat virkistysaluevaraukset on pääosin osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi, missä on ulkoilun ohjaamistarvetta ja ympäristöarvoja. Toisaalta kaupungin hankkimat virkistysaluetukikohdat sijaitsevat nyt useammalla alueella: Lanskatassa, Uksjärvellä, Lampinjärvellä, Haapijärvellä ja Pohjajoella.

Pohjois-Porin alueelle on tehty esitys retkeilyreitistöstä, mikä yhdistää Ahlasiin paikallisten yhteisöjen yhteistyöprojektina toteuttamat virkistyskohteet (Kitukoski, Pahämäki, Kellahden Kirkkokallio, Hööpeki ja Lampinkoski) toisiinsa. Reitistö on suunniteltu rengasmuotoon retkeilyyn liittyvien kuljetusten helpottamiseksi. Lyhytkestoisempia retkiä varten on virkistyskohteiden läheisyyteen suunniteltu lisäreittejä, jotka on kierrettävissä lyhyemmässä ajassa.

Lounais-Porin alueella on aikaisemmin virkistysalueeksi osoitettu Kuuminaisten niemen kärki nyt osoitettu luonnonsuojelualueeksi. Merkintä on vahvistettu v. 1999 myös rantakaavassa. Muilta osin Lounais-Porin virkistysaluevaraukset on säilytetty entisinä. Susisuon retkeilyreitille on esitetty jatko Luvian ja Nakkilan suuntaan.

4.24

Maa- ja metsätalousalueet

Pääosa osayleiskaava-alueesta on edelleenkin maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Muutoksia aikaisempiin aluevarauksiin on varsin pienillä alueilla. Lanskatan ja Fiskeen alueella aikaisempia virkistysaluevarauksia on supistettu ja osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi (MU), missä on ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja ja mikä tulee ottaa huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa. Toisaalta aikaisemmin maa- ja metsätalousalueihin sisällynyttä asutusta on osoitettu pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AP-1), mitä ei yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä asemakaavoiteta. Ympäristöarvoja on aikaisempaan nähden korostettu MU-merkinnällä Viasveden diabaasi-alueella. Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet sisältävät ohjeelliset maankamaran ainesten ottoalueet Lounais-Porin alueella. Näillä alueilla sijaitsevat myös Sudenkallion ja Hiittenmäen pohjavesialueet, mitkä eivät kuitenkaan ole vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita (PV-2). Maa-aineksen ottoluvissa huomioidaan kuitenkin pohjavesien säilyminen jättämällä riittävä suojakerros pohjaveden yläpuolelle.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) käsittää pääasiassa metsäisiä alueita. Merkinnällä MT on osoitettu pääasiassa viljelyskäytössä säilyviä avoimia peltoalueita. Rakentaminen maa- ja metsätalousvaltaisille alueille tapahtuu maankäyttö- ja rakennuslain ja rakennusjärjestyksen pohjalta. Suunnittelutarvealueilla lisäksi maankäyttö- ja rakennuslain mukainen erillinen harkinta.

4.25

Luonnonsuojelu

Yleistä

Seuraavassa on lyhyt luonnehdinta Pohjois- ja Lounais-Porin osayleiskaava-alueiden luonnonsuojelullisesti merkittävistä kohteista. Tarkemmat kohdeselostukset löytyvät tarkoitusta varten laaditusta luontoselvityksestä. Natura-alueiden osalta luontotyyppi- ja lajiluettelot löytyvät Lounais-Suomen ympäristökeskuksen kokoamasta Natura-asiakirjoista. Luonnonsuojelullisesti merkittävät kohteet ovat osayleiskaavassa merkitty pääosin SL-merkinnällä (luonnonsuojelualue), joista valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuluva alueet SL-1 merkinnällä. Joitakin kohteita on rajattu myös s-rajauksella, mikä merkitsee alueen ympäristön säilyttämistä.

Luonnonsuojelullisesti tärkeimmät kohteet

Pohjois-Porin merkittävimmät luonnonsuojelukohdeet ovat Gummandooran saaristo, Saanteenniemi, Mustalahti, Österviikinlahti, Ahlaistenjoen suuosat ja Kivijärvenkoski.

Gummandooran saaristo on ulkosaaristoa, joskin suurimmilla saarilla on myös havupuustoa. Alueella on edustava kasvi- ja lintulajisto. Uhanalaista ja EU:n tärkeäksi asettamista merilinnuista alueella pesivät mm. räyskä, selkälökki ja riskilä. Luonnonarvojensa ohella alueella on merkittäviä virkistysarvoja. Enskerissä ja Seliskerissä on kummassakin valtion retkeilysatama.

Saanteenniemi on Ahlaisten Harjujakson uloin mereen päättyvä niemeke, joka jatkuu merenalaisena Merikarvian puolelle. Harjun puusto on pääosin iäkästä männikköä. Niemen kärjessä on kaunis luonnontilainen hiekkaranta. Maanomistaja on hakenut alueen rauhoitusta luonnonsuojelulain nojalla.

Mustalahti, Österviikinlahti ja Ahlaistenjoen suuosat ovat monipuolisia lintuvesiä, jotka muodostuvat vähitellen maankohoamisen seurauksena umpeen kasvavista lahdista ja laguuneista. Muita arvokkaita luontotyyppejä edustavat matalakasvuiset merenrantaniityt ja maankohoamismetsät. Alueella pesii runsaasti uhanalaislinnustoa. Uhanalaiskasvistosta alueella esiintyvät mm. pahaputki ja hentosätkin. Kivijärvenkoski on valtakunnallisestikin merkittävä lehtokohde suistokosteikkoineen. Lehdon lajisto on erittäin monipuolista, sisältäen myös uhanalaislajistoa. Alue on maanomistajan toimesta rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi.

Lounais-Porissa luonnonsuojelullisesti arvokkainta aluetta on Kuuminaistenniemen kärki ja lounaisranta läheisine merialueineen. Alue pitää sisällään karua saaristoa, edustavaa maankohoamisrannikkoa, merenrantaniittyjä, maankohoatismetsää, umpeen kasvavia lahtia ja fladoja, lettoja ja perinnemaisemia. Uhanalaislajistoa edustaa mm. valtakunnallisesti erittäin uhanalaiseksi luokiteltu etelänsuosirri.

Kaikki edellä luetellut alueet Kivijärvenkoskea lukuun ottamatta kuuluvat EU:n Natura 2000 –luonnonsuojelualueverkostoon, Mustalahden, Österviikinlahden ja Ahlaistenjoen suuosat kuuluvat lisäksi valtioneuvoston hyväksymään lintuvesien suojeluohjelmaan ja Saanteenniemi ja Gummandooran saaristo puolestaan valtakunnalliseen rantojen suojeluohjelmaan. Kivijärvenkoski kuuluu valtakunnalliseen lehtojen suojeluohjelmaan.

Muut luonnonsuojelullisesti merkittävät alueet

Muista luonnonsuojelullisesti merkittävistä kohteista Pohjois-Porin alueella tärkein on Lampin järviolueen ja Pohjajoen muodostama kokonaisuus. Kivijärvenkosken tapaan ovat alueen muutkin kohteet koskien, kosteikkojen, tulvauomien ja niihin liittyvien lehto- ja niittyalueiden kombinaatioita. Pohjajoen koskia on viime vuosien aikana entistetty vaelluskalakannan palauttamiseksi jokeen.

Luonnonsuojelullisesti merkittäviä kallioalueita on kaksi: Luolakallion-Kettukallion alue Järvikylässä ja Nielpäkinkallio Ahlaisissa. Näistä Luolakallio-Kettukallio on laaja etelään viettävä yhtenäinen kalliorinne suurine jyrkänteineen ja kallionaluslouhikoineen.

Pohjois-Porissa on kolme suo/kosteikkokohdetta, joista merkittävin on pääosin Pomarkun puolella sijaitseva uhanalaislajistostaan tunnettu Isokeidas. Kaksi muuta ovat Alinen Pohjajärvi Sahakoskella ja pieni kaistale Hosianjärven rantametsää Noormarkun, Ulvilan, Kullaan ja Porin yhteisellä rajapisteellä. Edellisten lisäksi Pohjois-Porissa on kolme kappaletta edustavia pienialaisia puronvarsi- ja tervaleppä/ruohokorpikohteita.

Ahlaisten merialueelta on suojelumerkinnällä rajattu kaksi uutta lintusaaria sisältävää aluetta, Maran ja Pikku-Valakan välinen saari-ryhmä sekä Saanteen pohjoispuoliset pienet lintuluodot. Lajistoon kuuluvat mm. uhanalaiset räyskä ja selkälökki.

Lounais-Porissa luonnonsuojelullisesti merkittävät kohteet ovat reheviä lehtoja ja soita. Tärkein näistä on valtion omistuksessa oleva Viinamäen lehto. Kohteet sijoittuvat Luvian vastaisen rajan diabaasirinteeseen, alue on yksi Satakunnan tärkeimmistä uhanalaiskasvillisuuden keskittymistä. Alueen merkittävyys perustuu kallioperän oliviindiabaasiin, joka täällä työntyy esiin läpi Satakunnan hiekkakivipatjan. Diabaasi on emäksinen kivilaji, minkä vaikutus näkyy selkeästi ympäröivä alueita vaateliaamman kasvillisuuden esiintymi-

senä. Lisänsä alueen rehevyydelle tekee rinteiden paikoittainen lähteisyys. Parhaiten lähteisyyden vaikutukset ovat näkyvissä Isosuo lähdeletolla Niittumaalla.

MU-alueet

Edellisten luonnonsuojelullisesti merkittävien alueiden (SL tai S) lisäksi on yleiskaavassa osoitettu alueita MU-merkinnällä, mikä merkitsee, että alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on ympäristö- tai ulkoilun ohjaamiseen liittyviä arvoja. Alueiden arvokkuus muodostuvat joko metsälain mukaisten arvokkaiden luontotyyppien runsaudesta tai maisemallisista ja virkistysarvoista.

Pohjois-Porissa MU-aluekokonaisuuksia ovat mm. Lampin järvialue, Etelä- ja Pohjajoki, Uksjärven ympäristö, Lanskatan niemi, Sahakosken kaakkoispuolinen kallioalue, Viikerinoja sekä Kirkkokalliot ja Rottajärven alue Järvikylässä. Lounais-Porissa MU-alueeksi on osoitettu laaja kokonaisuus Viasveden diabaasirinteestä. Edellisten aluekokonaisuuksien lisäksi on sekä Pohjois- että Lounais-Porissa on useita pienempiä MU-alueita, mm. luonnontilaisia soita, puroja ja karuja kallioita.

Maisemallisesti arvokkailla alueilla, erityisesti vesistöjen ympärillä tulee rantamaisema säilyttää maisemahakkuita ja riittäviä suojavyöhykkeitä käyttämällä. Maisemallisesti tärkeitä kohteita ovat myös lukuisat karut ja vähäpuustoiset MU-merkinnällä osoitetut kallioalueet. Rehevissä korvissa ja luonnontilaisilla soilla tulee metsälain mukaisesti pidättäytyä ojituksista kosteus- ja veden virtaussuhteiden säilyttämiseksi. Lehdoissa havupuiden poisto usein parantaa vaateliaan kasvillisuuden elinolosuhteita, pensaskerros tulisi tällöin kuitenkin jättää koskemattomaksi varjostusolosuhteiden säilyttämiseksi. Porin harvat luonnontilaiset puronvarret tulisi jättää käsittelemättä sekä veden juoksun että kasvillisuutensa osalta. Edellä mainitut ohjeet sisältyvät kaikki voimassa olevaan metsälakiin.

4.26

Rakennetun ympäristön suojelu

Rakennetun ympäristön suojelukohteet ja aluekokonaisuudet otettiin osayleiskaavaan seutukaavan ja Satakunnan Rakennusperinne julkaisussa olevan inventointiluettelon mukaisesti. Osayleiskaavaa varten ei tehty erillistä rakennusinventointia. Tiedossa olevat yksittäiset kohteet on merkitty osayleiskaavaan SR-merkinnällä ja aluekokonaisuudet S-2 ja S-3 rajauksella.

Pohjois-Porin alueella merkittävimmät rakennuskulttuurikokonaisuudet ovat Ahlaisten kirkonkylä ja Kellahden kartanomiljö. Ahlaisten kirkonkylä on yksi Satakunnan parhaiten säilyneistä ja alue on myös luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Vahvistettu osayleiskaava suojelukohteineen jää edelleen voimaan tällä alueella.

Kirkonkylämaisemaa täydentää 1500-luvulta peräisin oleva lähes alkuperäisenä säilynyt pätkä Ulvilan-Korsholman postitietä. Kellahden kulttuurimaisema rakentuu kahden vierekkäisen kartanon ympärille, joiden välitse kapea Kellahdenjoki virtaa.

Edellisten lisäksi alueella on useita yksittäisiä kohteita tai pienempiä aluekokonaisuuksia kuten Sahakosken sahamiljö, joka on myös yksi Satakunnan komeimmista koskimaisemista, sekä Keikveden ja Pirttijärven kulttuurimaisemat.

Lounais-Porissa arvokkaimmat kohteet ovat Kuuminaistenniemen rannalle vuosisadan vaihteessa rakennetut huvilat sekä Viasvedenlahden pohjukassa oleva Hakkiluodon rakennusryhmä lähihuviiloineen.

Rakennussuojelualueiden ja kohteiden luettelo

S-2	Alue, jonka omaleimainen luonne tulee säilyttää
140	Ahlaisten kirkonkylä (valtakunnallisesti arvokas)
S-3	Alue, jolla ympäristö säilytetään
141	Sahakosken kulttuurimaisema
142	Kellahden kulttuurimaisema (valtakunnallisesti arvokas, sisältää Kellahden Säterin ja Rusthollin arvokkaat rakennukset)
143	Keikveden tienvarren maisema talouskeskuksineen
144	Pirttijärven kulttuurimaisema
145	Kuuminaisten vanha huvila-alue (valtakunnallisesti arvokas)
146	Makholman keskusta
147	Makholman kalaranta
148	Hakkiluodon rakennusryhmä
149-153	Saariston entiset kalastajatilat
154	Bastuskerin tila
155	Lampinkosken kulttuurimaisema
SR	Suojelukohde
156	Juhrströmin torppa, Lamppi
157	Pohjajoen kansakoulu
158	Pohjajoen rukoushuone
159	Kellahden kansakoulu
160	Lattomeren rukoushuone

Ahlaisten kirkonkylän suojeltavat rakennukset on osoitettu vahvistetussa osayleiskaavassa. Kuuminaisten vanhat huvilarakennukset on osoitettu säilytettäväksi alueen ranta-asemakaavassa. Kuuminaisten tilan talouskeskus (valtakunnallisesti arvokas) on yleiskaavassa osoitettu merkinnällä AM/s ja siihen liittyvä perinnemaisema merkinnällä MU/s.

4.29

Muinaisjäännökset

Muinaisjäännöskohteet (SM-merkintä) on huomioitu osayleiskaavassa Museoviraston tietojen mukaisesti. Lounais-Porista luontoselvityksen yhteydessä löytyneen uuden kohteen tarkistuttaa Museovirasto.

Suurin osa osayleiskaava-alueella olevista muinaismuistokohteista on Satakunnan rannikkoalueelle tyypillisiä röykkiöhautoja eli hiidenkiukaita. Pääosa röykkiöhaudoista ajoittuu pronssikaudelle. Nämä hiidenkiukaat sijoittuvat useimmiten silloisen merenrannan läheisyyteen näkyvälle paikalle, tavallisemmin rantakallion päälle ja voivat sijaita hyvinkin kaukana nykyisestä merenrannasta. Jotkut haudat ovat erittäin suuria, jopa 15 m halkaisijaltaan ja 2 m korkeudeltaan olevia massiivisia hautamonumentteja.

Rautakautisia kalmistolöytöjä suunnittelualueella on mm. Kuuminais-tenniemeltä. Myös muutama kivikautinen asuinpaikka löytyy alueelta. Kivikautisista kohteista ei juurikaan ole mitään maanpinnalle näkyviä merkkejä.

Lain mukaan kaikki muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja. Käytännössä ne eivät kuitenkaan ole samanarvoisia. Rauhoitusasteen perusteella esihistorialliset muinaisjäännökset jaetaan kolmeen luokkaan.

Luokka I: Kohteet katsotaan valtakunnallisiksi muistomerkeiksi, jotka ovat niin arvokkaita, että niiden säilyminen on turvattava kaikissa olosuhteissa. Vaikka ne tutkittaisiinkin, ne pyritään entisöimään.

Luokka II: Kohteiden arvoa ei voida selvittää ilman tarkempia tutkimuksia. Tutkimustulosten perusteella ne siirretään joko I luokkaan tai tavallisimmin III luokkaan.

Luokka III: Kohteet, joita riittävästi tutkittuina tai kokonaan hävinneinä ei ole enää tarpeen pitää rauhoitettuna.

Luokituksen tekee Museovirasto kunkin kohteen kohdalla erikseen. Museoviraston luettelo muinaisjäännöksistä liitekarttoineen sisältyy osayleiskaavan liiteasiakirjoihin.

4.30

Osayleiskaavan suhde seutukaavaan

Satakunnan seutukaava 5 on vahvistettu vuoden 1999 alussa ja se korvaa kaikki aluetta koskevat aikaisemmin vahvistetut seutukaavat. Seutukaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Yleispiirteisenä suunnitelmana seutukaava sallii asianmukaisen liikkumavaran yleiskaavoituksessa. Mikäli seutukaavaan sisältyvästä keskeisestä periaateratkaisusta halutaan kokonaan luopua, on asia ratkaistava seutukaavan muuttamisprosessissa.

Luonnonsuojelualueiden aluevarauksissa on seutukaavaan nähden eräitä poikkeamia. Kirkkokalliot on yleiskaavassa osoitettu MU-merkinnällä kuten myös Eteläjoen Rytökoski. Isosuon aluevaraus poikkeaa jonkin verran seutukaavasta. Rajaukset ja merkinnät perustuvat em. alueilla. Pohjois- ja Lounais-Porin luontoselvitykseen 1999,

minkä Satakuntaliittokin on todennut olevan yhden parhaimmista kaavoitusta varten laadituista luontoselvityksistä Satakunnassa. Kivi-järvenkosken suojelualue on rajattu maanomistajan ja Lounais-Suomen ympäristökeskuksen toteuttaman suojelun mukaisesti. Kuuminaisten alueella Pihlavanluodon merkintä maa- ja metsätalousalueeksi, jossa ympäristö säilytetään perustuu yhteisesti hyväksyttyyn ratkaisuun vahvistetun ranta-asemakaavan mukaisesti. Viasveden ohjeelliset maa-ainesten ottoalueet sijaitsevat samalla pohjavesialueilla, mitkä eivät kuitenkaan ole vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita. Maa-aineksen ottoluissa huomioidaan pohjavesien säilyminen jättämällä riittävä suojakerros pohjaveden yläpuolelle. Osayleiskaavan liiteasiakirjat sisältävät Satakuntaliiton lausunnon osayleiskaavaluonnoksesta ja siihen annetun vastineen kokonaisuudessaan.

Pohjois- ja Lounais-Porin osayleiskaava ja seutukaava 5 noudattavat samoja keskeisiä ratkaisuperiaatteita. Seutukaava täsmentyy monilta kohdin. Esimerkiksi asutus sekä alueen luonnonarvot on huomioitu seutukaavaa yksityiskohtaisemmin.

4.31

Osayleiskaavamerkinnät ja määräykset

Pohjois- ja Lounais-Porin osayleiskaavamerkinnät noudattavat pääosin aikaisemmin tarkistettuja Maa-Porin, Reposaari-Tahkoluoto-Lampaluoto-Ämttöön ja Meri-Porin osayleiskaavojen merkintöjä ja määräyksiä. Siten osayleiskaavat muodostavat kokonaisuuden koko kaupungin alueella.

AP	Pientalovaltainen asuntoalue.
AT	Kyläkeskuksen alue.
AP-1	Pientalovaltainen asuntoalue, jota yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä ei asemakaavoiteta.
AP, AT ja AP-1 alueille voidaan asumisen lisäksi sijoittaa asuinympäristöön soveltuvia toimitiloja. Rakennushankkeiden tulee kokonsa ja muotonsa puolesta soveltua ympäristöön ja täyttää ympäristöhygieniset vaatimukset.	
AP-2	Pientalo- ja loma-asuntoalue, jota yleiskaavan tavoitevuoteen mennessä ei asemakaavoiteta.
AM	Maatilojen talouskeskusten alue.
T	Teollisuus- ja varastoalue.
V	Virkistysalue.
R	Loma- ja matkailualue.

RA	Loma-asuntoalue.
RM	Matkailupalvelujen alue.
RT	Telttailu- ja leirintäalue.
E	Erityisalue.
S	Suojelualue.
SL	Luonnonsuojelualue.
SL-1	Luonnonsuojelualue. (Valtakunnallinen suojeluohjelma)
SM	Muinaismuistoalue.
M	Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
MT	Maa- ja metsätalousalue.
MU	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja.
W	Vesialue.
— — — — —	Kunnan raja.
— · · · —	Yleiskaava-alueen raja.
————	Alueen raja.
————	Seudullinen pääväylä.
————	Alueellinen pääväylä.
————	Kokoojakatu tai -tie.
———■——	Yleiskaavan tavoitevuoden jälkeinen tie.
———■——	Liittymä seudulliselle pääväylälle. Seudullisille pääväylille sallitaan vain merkityt liittymät.
-----	Rautatie.
ooooooo	Ulkoilureitti.
.....	Kevyen liikenteen reitti.
————	Laivaväylä (yli 3,5 m syvyinen).

- Veneväylä (alle 3,5 m syvyinen).
- Ohjeellinen veneväylä.
- Väylän syvyys.
- Sähkölinja 100-400 kV.
- Ohjeellinen 400 kV sähkölínjan sijoitusvaihtoehto, jonka toteuttaminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä parhaan maisemallisesti hyväksyttävän reitin löytämiseksi.
- Pohjavesialueen raja.
- Suojelukohde.
- Virkistys- ja matkailukohde.
- Kohteeseen tai symboliin liitettävä kirjain- tai numerotunnus.
- Maankamaran ainesten ottoalue.
- EU:n Natura 2000 verkostoon kuuluva tai siihen ehdotettu alue.
Ennen alueen luonnonsuojeluolosuhteita merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee hankkia valtion luonnonsuojeluviranomaisten lausunto. Lisäksi on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa on säädetty.
- Luonnonsuojelukohde.
- Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös.
- Suojeltava rakennus.
- Uimaranta.
- Pienvenesatama tai venevalkama.
- 100 Kohdenumero.
- S Alue, jolla ympäristö säilytetään.
Voi kohdistua rakennettuun ympäristöön, luontokohteeseen tai maisema-alueeseen.
- S-2 Alue, jonka omaleimainen luonne tulee säilyttää.
- S-3 Alue, jonka ympäristö säilytetään.
Rakennetun ympäristön säilyttämistä koskeva.
- Vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue.

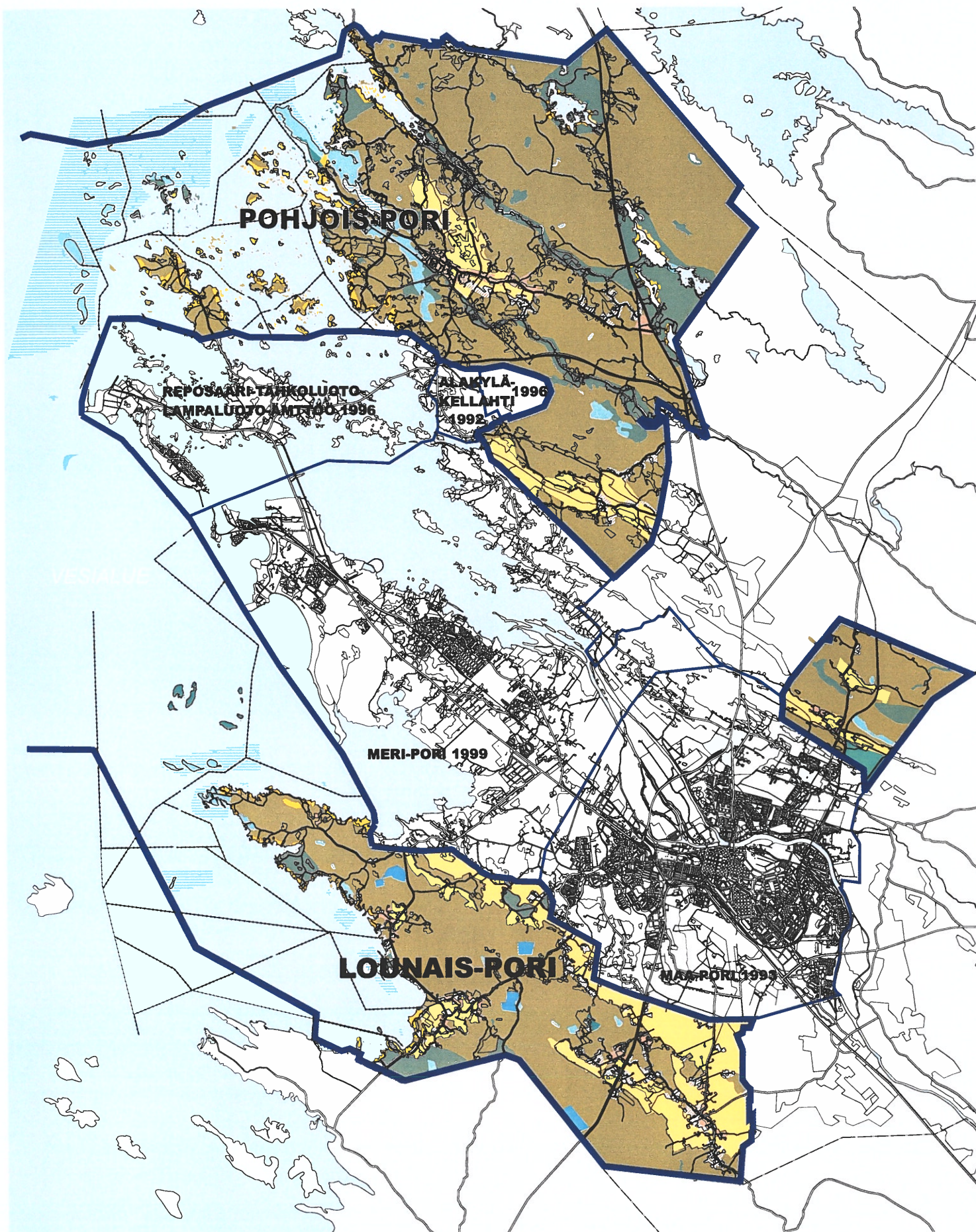

Muu pohjavesialue.

Alueen likimääräinen sijainti.

Aikaisemmin vahvistetut osayleiskaavat ovat voimassa Pohjois-Porin osayleiskaava-alueella.

POHJOIS- JA LOUNAIS-PORIN OSAYLEISKAAVA 2000

Kaavoitusosasto 2.10.2000

4.32

Tilastotiedot

		Pohjois-Pori maa-alue	Lounais-Pori maa-alue
Pientalovaltainen asuntoalue	AP	157,0 ha	
Kyläkeskuksen alue	AT	72,0 ha	245,4 ha
Pientalovaltaiset asuntoalueet	AP-1	241,7 ha	348,1 ha
Pientalo- ja loma-asuntoalue	AP-2	-	34,8 ha
Maatilojen talouskeskusten alue	AM	0,9 ha	4,9 ha
Teollisuus- ja varastoalueet	T		2,7 ha
Virkistysalueet	V	176,5 ha	70,9 ha
Loma- ja matkailualueet	R	6,3 ha	11,7 ha
Loma-asuntoalueet	RA	502,6 ha	152,9 ha
Matkailupalveluiden alue	RM	13,9 ha	
Telttailu- ja leirintäalue	RT	6,5 ha	
Erityisalueet	E		146,9 ha
Suojelualueet yht.	S	756,6 ha	166,4 ha
Maa- ja metsävaltaiset alueet	M	14108,3 ha	5834,2 ha
”	MU	2138,6 ha	548,9 ha
Maa- ja metsätalousalueet	MT	1316,1 ha	2094,3 ha
yhteensä		19497,0 ha	9662,1 ha

Lisäksi vesialuetta noin 550 km²

5

TOTEUTTAMINEN

5.1

Tiestö, vesihuolto ja jätehuolto

Valtion toteuttamistoimenpiteinä osayleiskaava-alueella tulee ensisijaisesti kyseeseen tiestön kunnon ylläpitäminen tai parantaminen. Porin seudun liikenneverkkosuunitelma on parhaimmillaan osa yleiskaavaa. Kaupungin avustamat ja kunnossapitämät yksityistiet ovat keskeinen osa tiestöä.

Vesijohto- ja viemäriverkkoa laajennetaan jo aloitetuilla alueilla. Ensisijaisesti viemäröintiä jatketaan Ahlaisten keskustassa, missä samalla pyritään turvaamaan riittävä tonttien luovutus. Viemäröinnin kiinteistökohtaisissa ratkaisuissa otetaan huomioon Porin Veden ja ympäristönsuojelutoimiston laatima selvitys. Vesijohtoverkko kattaa melko hyvin kyläalueet. Verkoston täydennysrakentaminen toteutetaan ensisijassa vesiosuuskuntien ja yksityisten toimesta. Kiinteistökohtaisesti tulee suosia vähän vettä käyttäviä järjestelmiä.

Osayleiskaava-alueella jätehuolto perustuu kiinteistökohtaiseen sekajätteenkeräilyyn ja alueella muodostuvat hyötyjätteet asukkaiden edellytetään toimittavan alueella oleviin ja sinne rakennettaviin hyötykeräyspisteisiin. Vapaa-ajan asuntojen ja veneilijöiden jätehuoltoa varten rakennetaan sekajätepisteitä. Jätehuoltomääräyksissä annetaan tarkemmat ohjeet jätteiden lajittelusta.

Osayleiskaava-alueella syntyvät sekajätteet kuljetetaan Porin kaupungin omistamalle Hangassuon jäteasemalle käsiteltäväksi ja hyötyjätteet ohjataan asialliseen jatkokäsittelyyn.

5.2

Asuntotuotanto ja elinkeinotoiminta

Tonttien luovutus rakentamiseen kaupungin toimesta pyritään turvaamaan ensisijassa Ahlaisten keskustassa. Työpaikkojen lisäämiseksi tulisi erityisesti pyrkiä hyödyntämään Alakylä-Kellahti osayleiskaavan teollisuusaluevarauksia. Lounais-Porin alueella täydennysrakentaminen perustuu yksityisten omistamille alueille rakentamiseen myös elinkeinotoiminnan osalta. Mahdollisuuksia teollisen toiminnan laajentamiseen olisi lähinnä Lattomerentien tuntumassa nykyisten yritysten (Messin Oy ja Ketosen metallipaja) läheisyydessä. Yksittäisissä rakennushankkeissa neuvonnalla ja hankkeiden ripeällä käsittelyllä voidaan huomattavasti edistää myönteistä kehitystä. Parhaiten menestynyt uusi yritys on työllistänyt 15 henkilöä. Laaja yhteistyö ja erilliset kehittämishankkeet antavat hyvän perustan alueiden kehittymiselle.

5.3

Virkistysalueet

Kaupunki on hankkinut merkittäviä virkistysalueita Pohjois-Porista rantakaavoitukseen liittyen. Kohtuullinen palveluvarustus ja jätehuol-

lon järjestäminen edistää alueiden käyttöä. Alueilla voidaan kehittää esim. venesatamatoimintoja ja luontomatkailuun liittyvää toimintaa yhdistämällä alueet Noormarkun retkeilyreitistöön. Pohjajoen varrella on jo toteutettu eri osapuolten yhteishankkeena Kitukosken retkeily- ja virkistyskohde. Aikaisemmassa yleiskaavassa osoitettuja laajoja virkistysalueita, mitkä eivät ole olleet tarvepohjaisia on osittain tarkistettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, missä on ulkoilun ohjaamistarvetta. Lounais-Porin osalta virkistysalueverkostoa voidaan täydentää ranta-alueen hankkimisella Viasvesi-Makholma väliseltä ranta-alueelta. Metsähallituksen hallinnassa nykyisin olevat Kuuminaisten saaret Ykspihlaja, Pöllö, Pukkiluoto ja Katava on osoitettu virkistysalueeksi, jossa ympäristö säilytetään.

5.4

Luonnonsuojelu

Osayleiskaavan suojelualueet sisältyvät pääosin valtakunnallisiin suojeluohjelmiin, mitkä on osoitettu SL-1 merkinnällä. Pyörneenviikin alueella suojelualueita on eteläosasta supistettu valtakunnalliseen lintuvesiensuojeluohjelmaan verrattuna, koska alueella ei ole enää suojeluarvoa. Luonnonsuojelualueeksi osoitetut alueet on tarkoitus toteuttaa pääasiassa luonnonsuojelulain nojalla. Suojelu voidaan toteuttaa joko valtion toimesta tai siten, että yksityiset hakevat suojelualueen perustamista Lounais-Suomen ympäristökeskukselta. Tällöin sovitaan alueen rauhoitusmääräyksistä ja mahdollisista korvauksista. Saanteen niemen osalta maanomistaja on jo hakenut suojelualueen perustamista. Natura 2000-verkosto on otettu huomioon osayleiskaavaa laadittaessa. Osayleiskaavasunnitelma tukee Natura 2000-verkoston suojelutavoitteita, eikä missään kohdin merkittävästi heikennä alueen luonnonarvoja.

6

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI**Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön**

Kohtuullisella täydennysrakentamisella ja edistämällä elinkeinotoimintojen sijoittumista alueella toivotaan väestön vähenemisen pysähtyvän ja kylien pysyvän elinkelpoisina. Maisema- ja kulttuuriympäristöt on aikaisempaa paremmin pyritty huomioimaan osayleiskaavassa. Täydennysrakentaminen sijoitetaan ympäristöön soveltuvalla tavalla. Rakentamistapaohjeita on tähän mennessä laadittu Ahlaisten keskustan alueelle. Tarkempi rakennusinventointi koko alueella voidaan jatkossa suorittaa Satakunnan Museon toimesta ja siten edistää arvokkaan rakennuskannan säilymistä.

Virkistysalueiden ja -reittien toteuttamisella parannetaan asukkaiden virkistysmahdollisuuksia ja oman elinympäristön tuntemusta ja arvostamista. Samalla luodaan edellytyksiä myös luontomatkailuun liittyvälle elinkeinotoiminnalle. Maatalouden toimintaedellytykset säilyvät ja elinkeinojen kehittämistä edistetään mm. rakennushankkeiden yhteydessä.

Osayleiskaava-alueella on mahdollisuus maaseutumaiseen asumiseen sitä arvostaville. Osayleiskaava toteuttaa osaltaan Pori 2004 toiminta-ajatusta.

Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, -talouteen ja liikenteeseen

Osayleiskaavalla osoitetaan alue- ja yhdyskuntarakenne nykytilanteen pohjalta siten, että täydennysrakentaminen tukeutuu jatkossakin nykyiseen tiestöön, linja-autoreitteihin, vesijohtoverkostoon ja nykyisten palvelujen läheisyyteen. Siten vältetään aiheuttamasta erityisiä kustannuksia. Ahlaisten keskusta muodostaa selkeimmin oman palvelukeskittymän, minkä säilyminen pyritään turvaamaan riittävällä täydennysrakentamisella. Kevyen liikenteen turvallisuuden lisäämiseksi Ahlaisten keskustaan ja valtatie 8:n varteen Niittymaalla on osoitettu kevyen liikenteen väylät. Niiden toteuttaminen on tarpeellista ilman lisärakentamistakin. Loma-asutus on osayleiskaavassa esitetty nykytilanteen ja vahvistettujen ranta-asemakaavojen pohjalta. Loma-asuntoalueiden muuttumiseen omakotialueiksi ei yleisesti ole mahdollisuuksia syrjäisen sijainnin vuoksi, koska se saattaa aiheuttaa maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamaa haitallista yhdyskuntakehitystä.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen ja ilmaan

Osayleiskaava-alueella on osoitettu ohjeelliset maa-ainestenottoalueet Viasvedellä, mitkä sijaitsevat myös pohjavesialueilla. Nämä eivät kuitenkaan ole vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita.

Maa-aineksen ottoluvissa huomioidaan kuitenkin pohjavesien säilyminen jättämällä riittävä suojakerros pohjaveden yläpuolella.

Viemäroinnin järjestämisessä huomioidaan Porin Veden ja kaupungin ympäristönsuojelutoimiston laatima selvitys viemäroinnin mahdollisuuksista. Riittävän suurilla rakennuspaikoilla voidaan jätehuolto järjestää kiinteistökohtaisesti muille haittaa tuottamatta. Kiinteistökohtaisesti voidaan suosia vähän vettä käyttäviä järjestelmiä ja erityisesti rakennuspaikan olosuhteet huomioon ottavia ja huolellisesti toteutettuja jäteveden maaperäkäsittelymenetelmiä. Vesijohtoverkosto kattaa varsin hyvin keskeiset kyläalueet ja täydennysrakentaminen voidaan sijoittaa vesikoston piiriin. Osayleiskaavan toteuttamisen vaikutukset maaperään, veteen tai ilmaan voidaan arvioida olevan varsin vähäiset.

Vaikutukset luontoon

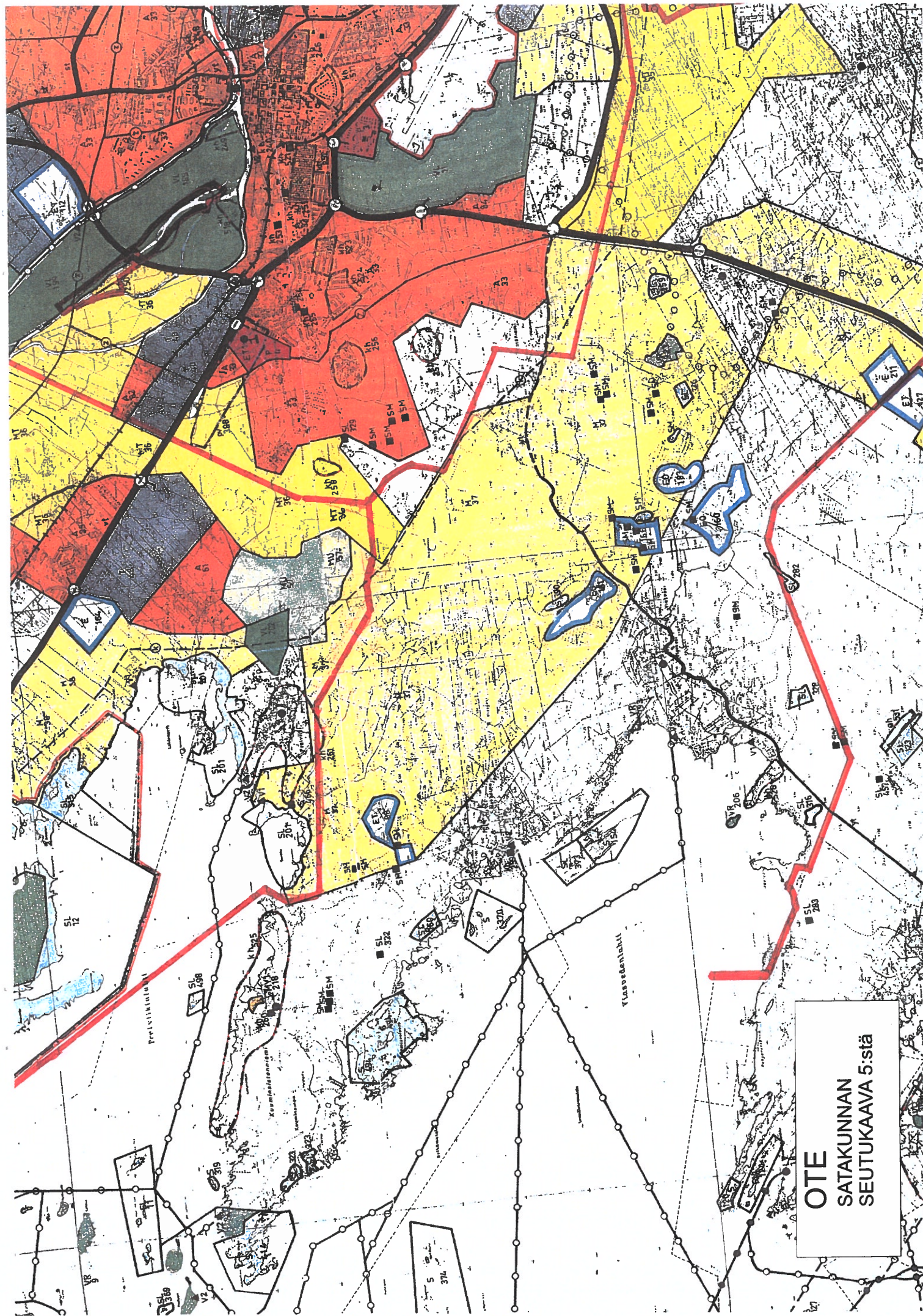
Osayleiskaavassa on osoitettu luonnonsuojelullisesti tärkeimmät kohteet, mitkä sisältyvät myös valtakunnallisiin suojeluohjelmiin ja Natura 2000-verkostoon. Suojelualueita on täydennetty uuden luontoselvityksen ja luonnosvaiheen kuulemisen pohjalta. Huomiota on kiinnitetty laajasti myös maa- ja metsätalousalueiden luontoarvojen säilymiseen. Osayleiskaavan toteuttaminen vaikuttaa myönteisesti luonnonarvojen ja eliölajien säilymiseen.

Porissa 2.10.2000

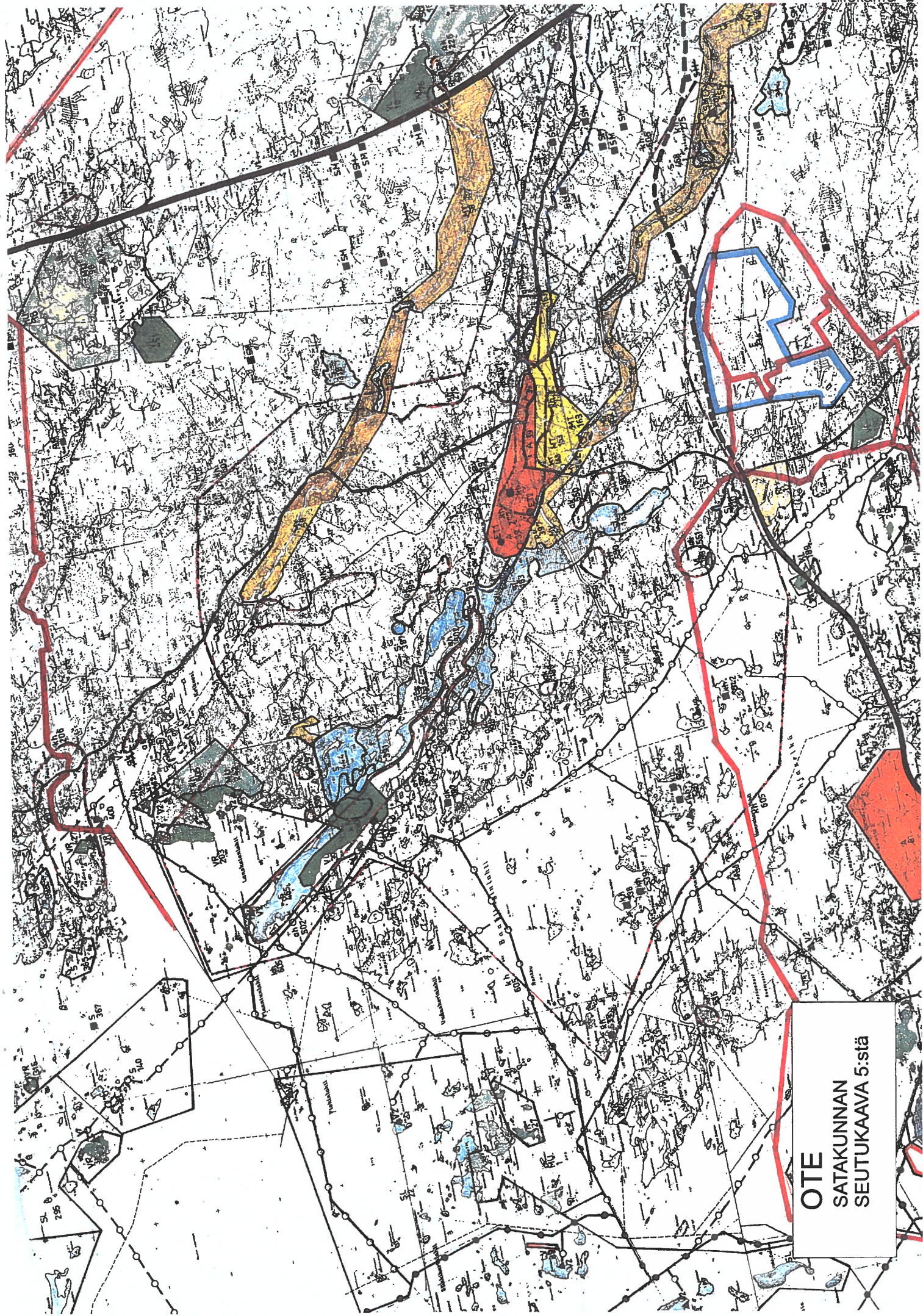
Kaavoituspäällikkö

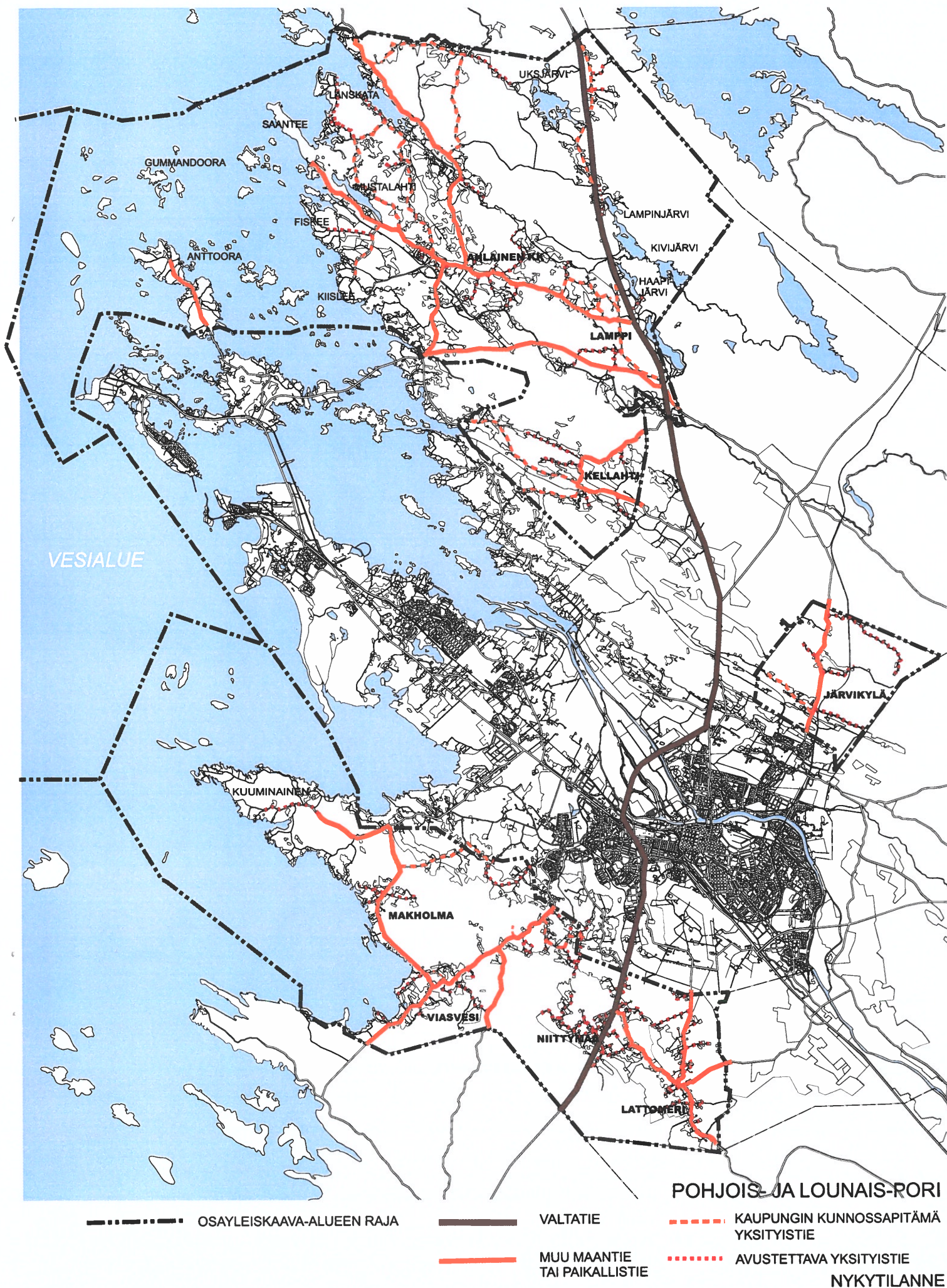
Olavi Mäkelä

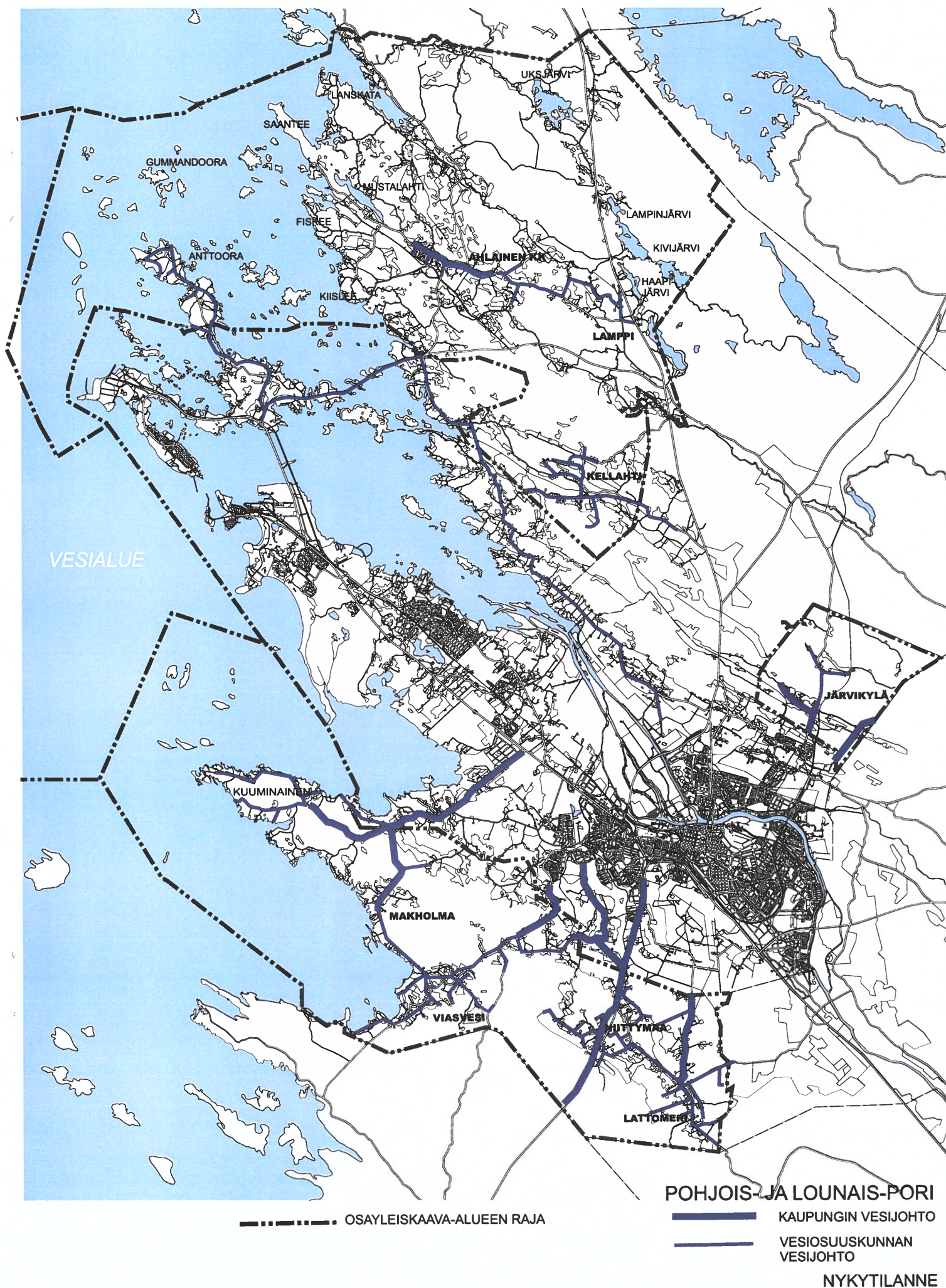

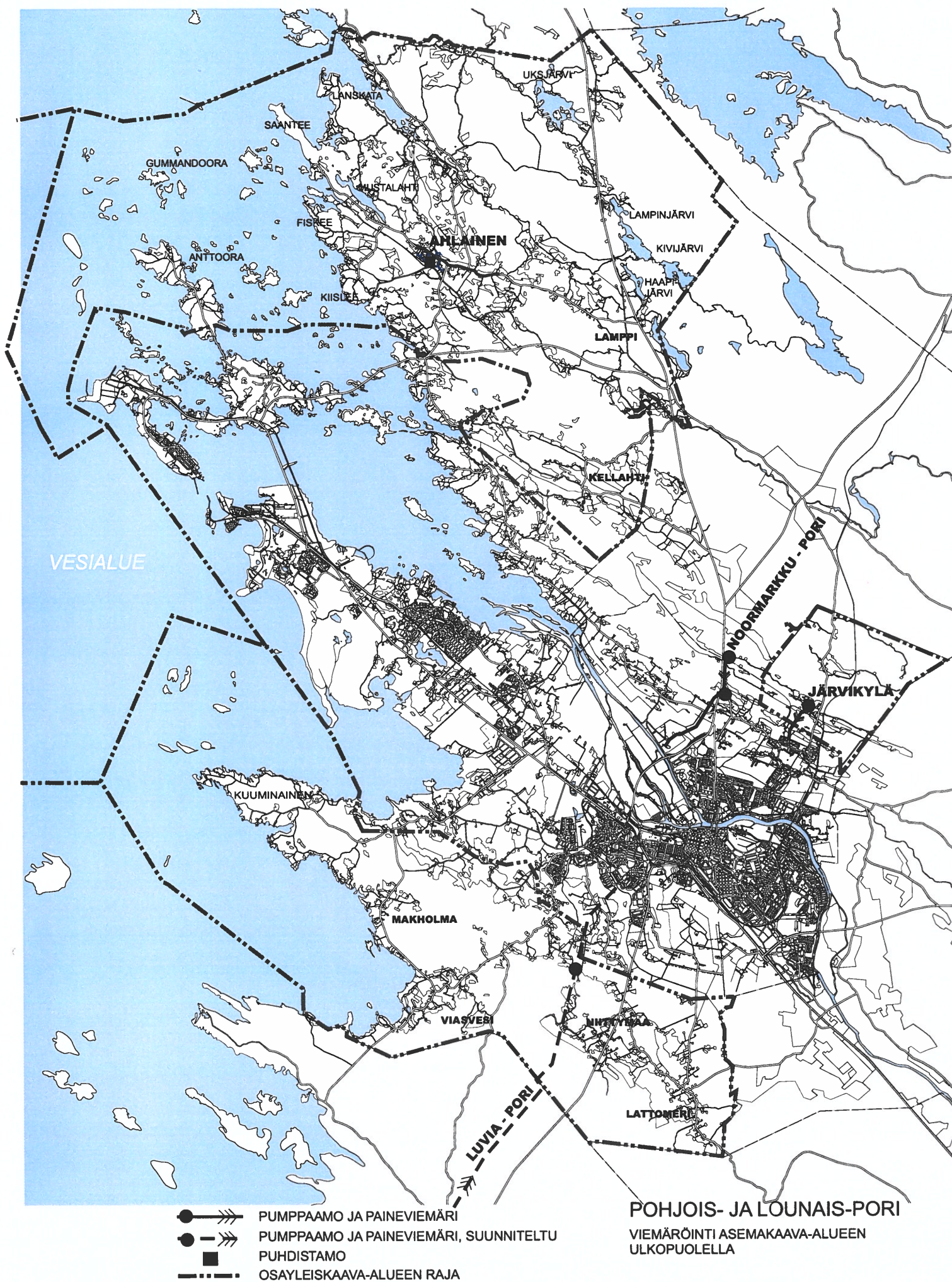
OTE
SATAKUNNAN
SEUTUKAAVA 5:stä

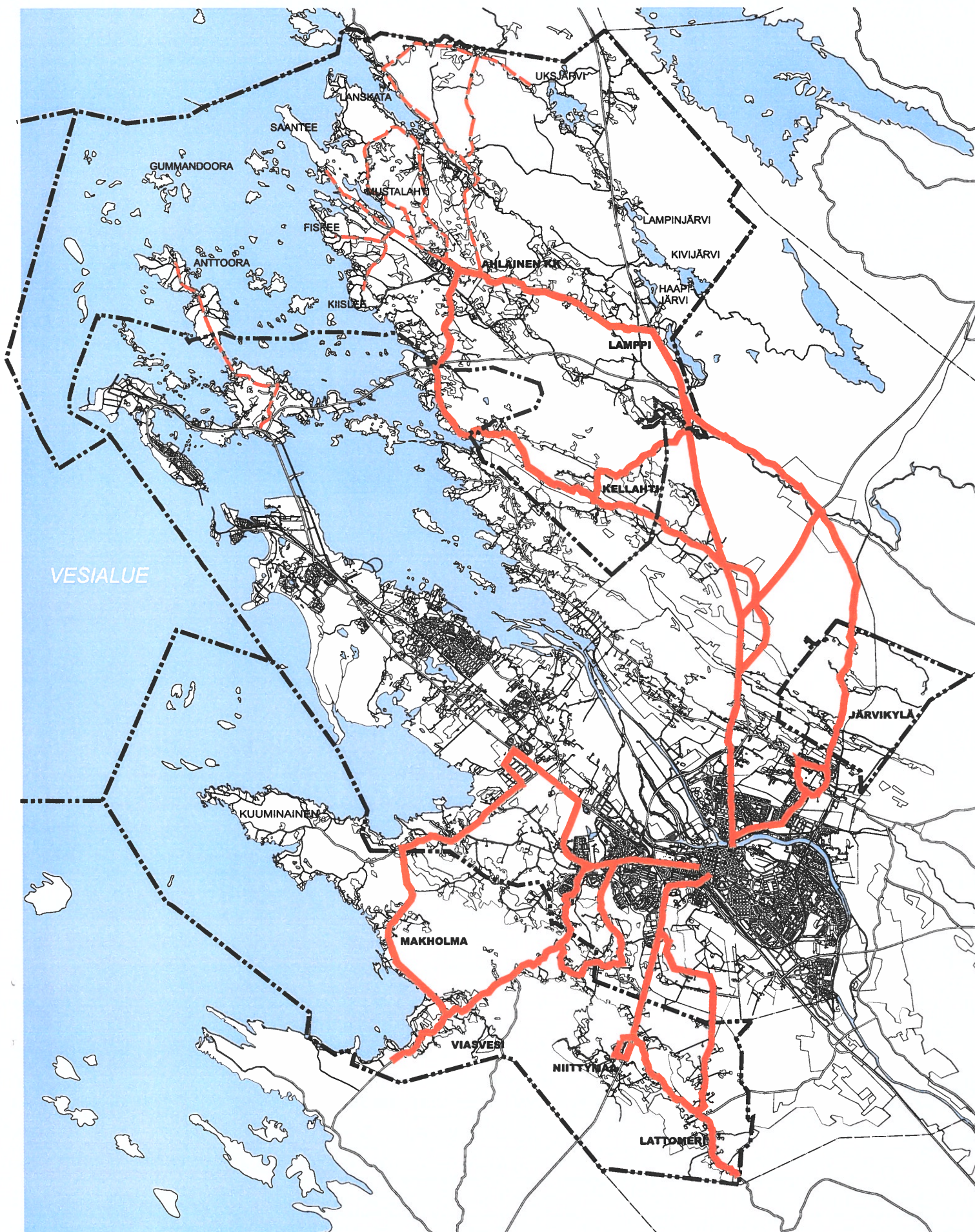

OTE
SATAKUNNAN
SEUTUKAAVA 5:stä

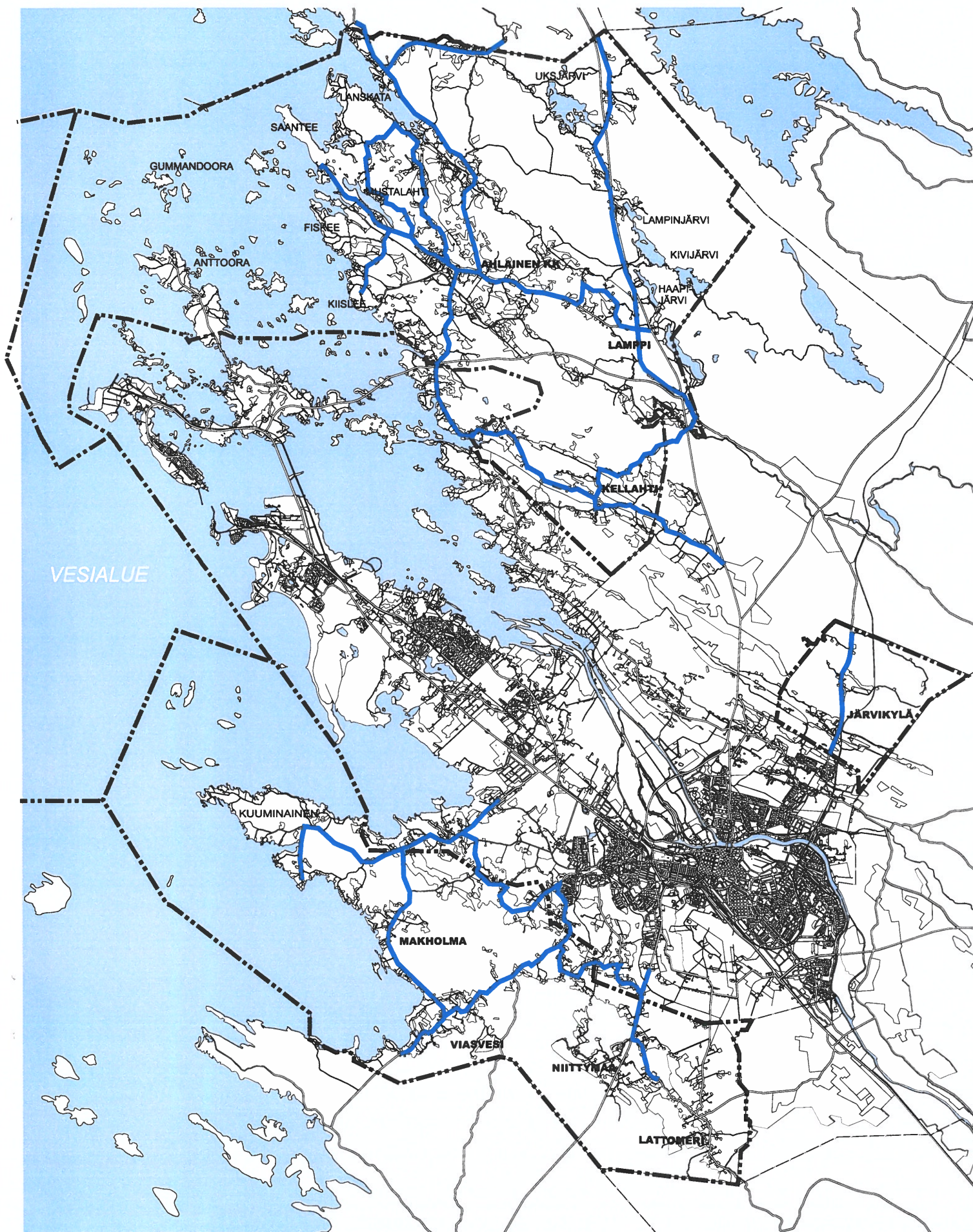

VESIALUE

POHJOIS- JA LOUNAISPORI

- - - - - OSAYLEISKAAVA-ALUEEN RAJA

- - - - - LINJA-AUTOREITIT
- - - - - KUTSUTAKSILIKENNE
NYKYTILANNE

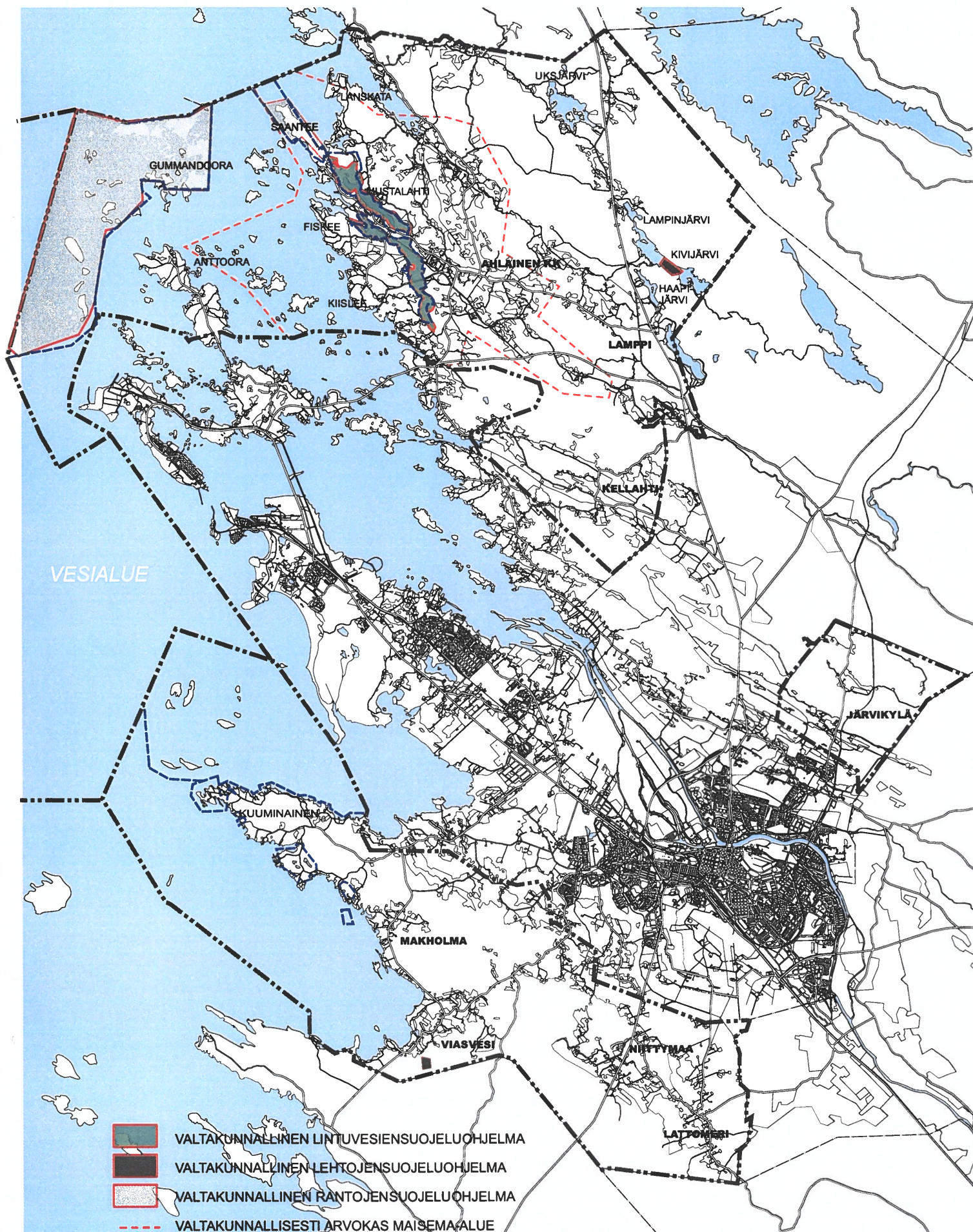

POHJOIS- JA LOUNAIS-PORI

----- OSAYLEISKAAVA-ALUEEN RAJA

— MYYMÄLÄAUTOREITIT

NYKYTILANNE

POHJOIS- JA LOUNAIS-PORI

VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT LUONNONYMPÄRISTÖT
OSAYLEISKAAVA-ALUEELLA